UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor, Coordinatus, Seu Omnes ...

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

60. An Episcopus vigore hujus Decreti possit dispensare in inhabilitate contracta per Symoniam occultam? Et an Episcopus, si fuerit complex in Symonia, possit etiam secum dispensare? Et tandem ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-76359

Visual Library

eſt ex delicto; vt cenſent Sanchez *diſp.85.n.10.* videri poteſt *diſp.86.n.13.* Hucuſque Præpoſitus; cui etiam adde Caſtrum Palaum, *tom.6.diſp.6.punct.8. n.16.* ſic aſſerentem: Si bigamia ex delicto proprio conſurgat; ſatis probabile eſt ſi delictum occultum fuerit, poſſe Epiſcopum diſpenſare, virtute Tridentini, *ſeſſ. 24.c.6.* Quinimò poſſe diſpenſare, etiamſi ex delicto alieno hæc bigamia emanauerit; vt contingit, cùm corruptam ducis, vel vxorem adulteram agnoſcis, docuerunt Henriquez *lib.12.de Matrim. c.6. in fine, & lib.14.c.20.n.2.* Barboſa *2.part.de Poteſt.Epiſcopi, alleg.49. num.25.* Sayrus *lib.6. cap.7. num.9.* quia Tridentinum non diſtinguit, an ex delicto proprio, vel alieno oriatur. Ita Paulus.

4. Sed, vt verum fatear cum Leſſio *in 3.part. D. Thomæ, cap.8. de irregular. dub.2. num.58.* non caret difficultate, quòd quis incurrat irregularitatem, ſi ignorans cognoſcat vxorem adulteram. Vide *cap. ſi cuius eſt, & ſeqq. diſt. 34.* Imò videtur adulterium debere eſſe euidenter probatum, vel certè notorium. Et ita inſinuant, qui affirmant hoc impedimentum contrahi à viro ſcienter vxorem adulteram carnaliter cognoſcente; tacitè enim ſupponunt, ſtante ignorantia, non eſſe huic impedimento locum. Sic Gloſſa *cap.2.de Baptiſ.* Rebuff. *de pacific. poſſeſſor. n.194.* Gregorius Lopez *leg.35. tit.5. part.1.* Anton. Cuchus *lib.4. Inſtitut. Maiorat. tit.12. num.175.* Palatius *in 4.diſt.27. diſp.4.* Sed, vt dixi, affirmatiua ſententia eſt communior. Vnde Cornejo *in 3. part. D.Thom. tract.5. de irregul. diſp.10. dub.2. quæſtione 4.* ſic ait: Quæres, an ſit irregularis, qui vxorem ſuam poſtquam adultera eſt, carnaliter cognoſcit; Reſpondeo affirmatiuè ex textu expreſſo in *cap. Si cuius*, & in *cap.Laici diſt.34.* vbi habetur per adulterium vxoris fieri maritum irregularem: quod intelligendum eſt, ſi poſt adulterium ad eam carnaliter accedit. Argum. Text. *in cap.Finali, eiuſdem diſtinctionis, & cap.Debitum de Bigamis, dict.* Sed quid, ſi vir ignoret vxoris adulterium, & ad eam bona fide accedat, Reſpondeo, etiam incurrere hanc irregularitatem, ex D.Thoma, de eo qui ignoranter ducit corruptam. Et ratio eſt, quia hæc irregularitas oritur ex facto, & defectu ſignificationis: vnde maritus, cognoſcens poſteà vxoris delictum, abſtinere debet in conſcientia, ſoluto matrimonio, ab Ordinibus ſuſcipiendis; quamuis, vt in foro exteriori non admittatur, neceſſarium ſit, quòd tale adulterium probetur; & iſte eſt ſenſus *dict. cap.Si Laici*: Ita ille.

5. Sed quid dicendum, ſi maritus cogatur per cenſuras reddere debitum, vel quia adhuc pendet lis, vel quia non potuit ſufficienter probare adulterium vxoris; Reſpondeo, etiam fieri irregularem. Et ratio eſt eadem, quòd ſcilicet irregularitas hæc contrahitur ex facto proprio etiam licito. Neque argumenta in contrarium aliquid conuincunt, neminem iuſtè puniri ob actum, ad quem tenetur, & ſimilia: quia ſupponunt hanc irregularitatem eſſe pœnam; quod eſt negandum: & ſibi imputet maritus, qui voluntariè vxorem duxit, quòd tantum incommodum, quale eſt iſta irregularitas incurrat.

6. Notandum eſt hîc obiter, quod ſi de Ordinibus minoribus; & Beneficio ſimplici loquamur, probabilis eſt ſententia affirmans, poſſe Epiſcopum etiam cum bigamis propriis diſpenſare, vt hos Ordines minores, & Beneficia ſimplicia obtineant.

RESOL. LX.

An Epiſcopus vigore huius Decreti poſſit diſpenſare in inhabilitate contracta ob ſimoniam occultam?

Et an Epiſcopus, ſi fuerit complex in ſimonia, poſſit etiam ſecum diſpenſare?

Et tandem docetur, quod non ſit ſtandum Deciſionibus Cardinalium, nec Deciſionibus Rotæ, neque Deciſiones & Declarationes Rotæ habeant vim legis.

Ex part.7. tr.2. Reſ.36.

§. 1. VTinam hic caſus ſæpius in praxi non accideret, & ad illum negatiuè reſpondet Campanili *in diuerſ. Iur.Can. Rubr.11. c.27. n.66.* & alij aſſerentes, quòd ſi aliquis ſcienter ſimoniam commiſerit, communis ſententia Doctorum eſt non poſſe Epiſcopum diſpenſare, ſed ſemper inhabilem eſſe ad illud beneficium habendum, etſi fuerit ſimonia cõfidentialis, ad omnia beneficia, quovſque Pontifex diſpenſet. Neque in Priuilegio conceſſo à Trident. circa caſus occultos hîc comprehenditur. Tum quia hic non eſt caſus occultus pertinens ad abſolutionem Sacramentalem. Tum quia non eſt cenſura, neque irregularitas, ſed quædam vindicatiua pœna. Tum denique quia illa pœna introducta eſt poſt Concilium: & conſequenter facultas data à Concilio non extenditur ad caſus noua lege Pontificia reſeruatos poſt Concilium, vt reſpondit Gregorius XIII. audita relatione Congregationis, provt refertur *volum.4. deciſ.Rotæ*, per Farinacium *fol.77.* Adde hoc eſſe expreſsè declaratum à Congreg. Cardin. vt in ſupradicto loco refertur: *in §. ex delicto occulto*, dicitur: Epiſcopus etſi in ſimonia occulta diſpenſare poſſit, non poteſt tamen ſimoniacum rehabilitare ad beneficia in poſterum obtinenda, neque ad ea retinenda, quæ per ſimoniam occultam obtinet *pag.77. ver. an Epiſcopus*, vbi dubitatum fuiſſe refertur, an Epiſcopus ex vi huius capitis poſſit abſoluere Sacerdotem ſibi ſubditum à ſimonia occulta, & rehabilitare ad Ordines, & beneficia tam obtenta, quam obtinenda, reſpondetur his verbis: Congregatio cenſuit potuiſſe abſoluere, & ad Ordines rehabilitare, & beneficia tam obtenta, quàm obtinenda, ſed non ad beneficia, quibus propter ſimoniam priuatus fuiſſet, vel ad obtinenda.

Sup. hoc ſupra in Reſ. 27. latè per totam, & in tom.1. tr.5. Reſ.23. §. penult. & vlt. &c.

2. Et ideò hanc ſententiam ego teneo. Non deſeram tamen adnotare affirmatiuam ſententiam docere Henriquez *lib.3. c.56. n.1. & in gloſſa litera E.* Hugolinus *de ſimonia tab.4. c.6. §.7. n.2.* Sanchez *in ſumma tom.2. lib.6. c.15. n.78.* & alij, quam probabilem eſſe docet Leſſius *lib.2. c.35. dub.25. n.140.* & Caſtrus Palaus *tom.2. diſp.3. punct. vltim. n.4.* cum aliis; vnde hîc apponam per extenſum verba Machadi *de Perfecto Confeſſ. tom.1. lib.3. p.3. tract.6. docum.2. n.3.* ſic aſſerentis. *No obſtante eſto Henriquez; y otros Autores, no de pequeña autoridad defienden, que puedo el Obiſpo en virtud de la facultad, que goza por el Concilio Tridentino, diſpenſar con el ſimoniaco oculto en la inhabilidad contraïda por la ſimonia haziendole capaz no ſolo para poder obtener otros Beneficios adelante, ſino tambien para que goze del miſmo Beneficio aquirido per ſimonia, y de ſus frutos, y que mediante la diſpenſacion en las cenſuras, è inhabilidad pueda ſin otra colacion poſſeer, y gozar el dicho Beneficio, y ſus frutos.*

3. *Y aunque algunos Autores quieren, que eſto ſe entienda en todos aquellos Beneficios, cuya colacion pertenece al Obiſpo, y no al Pontifice como vienen à ſer, ſegun las Bulas de Pio IV. y Pio V. todo aquellos en que ſe comete ſimonia confidencial. Con todo eſſe otros muchos reprueban totalmente eſta limitacion.* Ita Machadus. Et rationem adducit Palaus *vbi ſuprà* quia hæc inhabilitas, vt probat Henriquez, eſt quaſi quædam irregularitas: conceſſa ergo facultas diſpenſandi in omnibus irregularitatibus, videtur ad hanc inhabilitatem extendi. Neque obſtant deciſiones Cardinalium. Tum quia illis deciſio-

Sup. hoc late in Reſ. not.ſeq. lege earum doctrinam.

nibus etſi magnæ ſint authoritatis non eſt neceſſariò ſtandum, vt expreſsè dicit Sanch. reſpondens cuidam Deciſioni Cardin. *l.8. de matr. diſp.2. num.10. circa finem*; & de ſtylo curiæ, & deciſionibus Rotæ docet ſimiliter Vaſquez *tom.2. in 2. 2. D. Thom. diſp. 179. cap. vlt. num. 75.* vbi optimè probat declarationes, deciſionéſve Rotæ non habere vim legis. Adde ſupradictas declarationes facilè explicari, vt ſcilicet intelligantur non poſſe Epiſcopum diſpenſare cum Simoniaco inhabili ab obtinenda beneficia, quibus priuatus fuit per ſententiam: nam ante ſententiam bene poterat: Et hæc explicatio fundatur in vltima declaratione Cardinalium: cùm enim ibi dicat Congregatio, Epiſcopum poſſe abſoluere Sacerdotem ſibi ſubditum à Simonia occulta, & rehabilitare ad ordines, & ad beneficia tam obtenta, quàm obtinenda, poſtea ſubdat, ſed non ad beneficia, quibus propter ſimoniam priuatus fuiſſet, vel ad obtinenda, ne inquam huiuſmodi poſteriora verba prioribus aduerſentur, neceſſariò debent intelligi de beneficiis per ſententiam priuatis. Quare ante ſententiam, & in foro conſcientiæ bene poterit Epiſcopus cum ſic inhabili diſpenſare. Sic Palaus, quæ omnia ex eius mente dicta eſſe volo, nam communis opinio eſt in contrarium, quam in praxi eſſe receptam teſtatur P. Theſaurus *in praxi de pœnis part. 2. c. 23. §.6. & cap.30. q.3.*

Sup. hoc late in tom.6. tr. 1. Reſ.21.22. 25. 24. & in aliis earum primarum annotationum.

Sup. hoc ſupra lege doctrinam Reſ. 18. per totã, & ſignanter §.vltim. ante medium in verſ. De irregularitate, & vide etiã doctrinã aliarum Reſ. & §§. eius primæ not.

4. Sed ſi aliquis quærat, an Epiſcopus, ſi fuerit complex in ſimonia poſſit etiam ſecum diſpenſare; reſpondet ad quæſitum Machadus *vbi ſuprà*, & ſic ait: *Es tambien dudoſo, y controverſo, entre los Dotores, ſi ſupueſto que el Obiſpo tenga facultad para diſpenſar en eſta inhabilidad, pueda lo miſmo, aun en caſo, que el aya ſido complice en la ſimonia. Muy probable opinion es, que no; porque parece que por ſu pecado ſe haze indigno de diſpenſar. Si bien Tomas Sanchez, coligiendolo de algunos textos del Derecho, juzga por mas probable, que ſi, y el Concilio Tridentino en el lugar citado, donde ſe funda eſta facultad concedida à los Obiſpos habla indiſtintamente; y aſſi no ſe deve reſtringir.* Ita Machadus.

5. Sed circa reſolutionem quæſtionis propoſitæ præter Doctores citatos, vide Baunium *in Theolog. Mor. tom.2. tractat.8. quæſt.24.* Gauantum *in Man. Epiſ. ver. Cenſuræ, num 6.* Suarez *de Religione, tom.1. tract.3. lib.4. cap. 61. num.11.* Garſiam *de Benef. part.8. cap.1. num.77.* Comitolum *lib. 6. quæſt.41.* Marchinum *de Sacram. Ordinis, tract.1. part.9. cap.3. num.71.* Alzedum *in Praxi Epiſc. part.2. cap.6. n.41.* & alios penes ipſos.

RESOL. LXI.

An ſi quis habeat à ſuo Epiſcopo literas dimiſſorias pro Ordinibus recipiendis, poſſit abſolui ab irregularitate occulta ab Epiſcopo, qui eum ordinare debet?

Et an peccet Epiſcopus, ſi alienum ſubditum in ſua Diœceſi confirmet?

Et quid eſt dicendum, quando Epiſcopus mittit ſubditum cum dimiſſoriis ad ſuſcipiendos ordines, & ſubditus non eſt confirmatus, an tunc poſſit illum confirmare? Ex part.7. tract.2. Reſol.37.

Sup. hoc in Reſ. ſeq.

§. 1. Caſus eſt curioſus, & practicabilis, & ad illum affirmatiuè reſpondet nouiſſimè Ludouic. Caſpenſis *in Curſu Theologico tom.2. tract.27. diſputat. 3. ſect. 3. num. 11.* vbi ſic ait. Hîc inquirit Diana, *de Sacram. reſol. 24.* An ſi quis habeat literas dimiſſorias à ſuo Epiſcopo, vt poſſit ab alio ordinari, hoc ipſo ſi ordinandus non ſit confirmatus, poſſit etiam ab eo Epiſcopo confirmari priuſquam ab ipſo ordinetur. Reſpondet, & bene, affirmatiuè: nam qui concedit finem, concedit conſequenter, quæ ſunt neceſſaria ad eum finem. Ex quo ſequitur, poſſe ſimiliter abſolui ordinandum ab irregularitate occulta, à qua poſſet Epiſcopus abſoluere, quia liberari ab irregularitate eſt medium ad licitè recipiendos Sacros Ordines. Ita ille, cui adde Henriq. *lib. 14. cap. 17. num. 4. vſque ad finem.* Angelum *verſ. irregularit. numer. 34.* Armillam *eodem verſ. num. 8.* & Syluestrum *quæſt. 9. num. 11. in fine.* Sed hanc ſententiam impugnat Sanchez *de Matrim. lib.8. diſput. 2. num. 25.* quia à ſeparatis non fit illatio. Sed poteſtas diſpenſandi & initiandi ſunt ſeparata: ergo. Cæteras rationes videbis apud illum. Notandum eſt tamen hîc obiter Machinum *de Sacram. Ordinis, tract.1. part.5. cap.5. num. 7.* docere nominatim contra me, peccare Epiſcopum alienum ſubditum in ſua Diœceſi confirmantem: ſed noſtra ſententia eſt probabiliſſima, & illam tenet me citato in editione nouiſſima, Barboſa *de Poteſt. Epiſc. part.2. Allegat. 30. num. 14.* & præter Doctores à me citatos *in part. 4. tract. 4. reſol. 50.* & Caſpenſem, *vbi ſuprà*, noſtram ſententiam tenent etiam à fortiori Alzedus *in Praxi Epiſc. part. 2. cap. 4. numer. 21.* Zambranus *de caſ. tempore mortis, capit. 2. dub. 2. num.2. & 3.* Emanuël Sà. *verſ. Confirmatio, num.2.* & Scipio de Rubeis *in Aphor. Epiſc. verſ. Confirmatio, num.8.* vbi ſic ait. Si confirmante Epiſcopo in propria Diœceſi accurrant etiam accolæ ex aliena, licitè confirmantur ob præſumptionem gratum id fore Epiſcopo ad cuius Diœceſim illi pertinent. Ita ille. Quod à fortiori dicendum, quando illos mittit cum dimiſſoriis ad ſuſcipiendos Ordines, quia qui concedit finem, concedit neceſſaria ad finem talem. Ergo, &c.

Quæ nunc eſt in tom. 1. tr.2. Reſ.12. & in tom. 2. tr. 5. Reſ. 100. §. ſed cum caſus

Quæ hic reperietur tom. 1. tr. Reſ.10.11. 12.§. Adde in tom. 5. Reſ.100. Adde.

RESOL. LXII.

An Epiſcopus, cui commiſſum fuit ab alieno Epiſcopo, vel Prælato Regulari, ſubditum ordinare, poſſit cum eo diſpenſare in irregularitate aut quouis alio impedimento? Ex part. 8. tractat. 3. Reſol. 35.

Sup. hoc præterita Reſ.

§. 1. Referam hîc pugnantes ſententias. Negatiuam docet Sanchez *de matrim. lib.8. diſput. 1. num. 25.* quia ſublato vno impedimento non cenſetur alterum diſtinctum ſublatum, *cap. ex tuarum, de vſu, & authoritate pallij, l. ſi domus ff. de ſeruitut. vrban.* At in hoc euentu duplex impedimentum concurrit, alterum defectus ſubiectionis ad Ordines: alterum irregularitatis. Sublato ergo priori per initiandi licentiam, non aufertur poſterius. *Secundò*, quia à ſeparatis non fit illatio, *cap. ad audientiam, de decim. l. Papinian. ff. de minoribus.* At poteſtas diſpenſandi, & initiandi ſeparatâ ſunt. *Tertiò*, quia diſpenſatio non extenditur ad connexa, ſine quibus poteſt conſiſtere, (vt *num.20.* diximus.) At poteſtas initiandi poteſt conſiſtere abſque poteſtate reddendi initiandum habilem ad Ordines: vtpote, qui intelligitur, ſi ille aliàs habilis ſit, vel à legitimo ſuperiori impetret diſpenſationem in ea inhabilitate. Ita Sanchez, & alij penes ipſum.

2. Sed non deſunt affirmatiuam ſententiam tenentes, & inter alios illam docet Auila *de cenſur. part.7. diſp.10. dub.6. verſ. notandum tertiò*, vbi ſic ait. Præterea dico cum Henriquez *cap.18. n.4.* quòd dum Prælatus Religionis, aut Epiſcopus mittit ſubditum, vt ordinetur, cenſetur concedere ſuas vices Epiſcopo ordinanti, vt diſpenſet in defectu

occurrenti

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN